

**การขับเคลื่อนโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองลำสามแก้ว จังหวัดปทุมธานี***
Driving The Child Support Grant Program of The Local Administrative Organizations :
A Case Study of Lamsamkaeo Town Municipality, Pathumthani province

สุภาภักดิ์ แสงสีนิล**

Supapak Saengsenil

6414830063@ruemail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการในการดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการขับเคลื่อนโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่เทศบาลเมืองลำสามแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยใช้วิธีวิจัยเอกสารและวิจัยสนาม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 คน ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินโครงการมีขั้นตอนและแนวทางการปฏิบัติยึดถือตามคู่มือการปฏิบัติงานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน และระเบียบกรมกิจการเด็กและเยาวชน ว่าด้วยการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด พ.ศ. 2565 และผู้ปฏิบัติงานได้มีการปรับวิธีการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในพื้นที่ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ คือ ปัญหาจากระเบียบ ขั้นตอนและแนวทางการปฏิบัติงาน ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ ปัญหาการขาดการอบรมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ปัญหาการรับรองข้อมูลสถานะครัวเรือน ปัญหาการยื่นสิทธิของผู้ลงทะเบียน แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค คือ การรับฟังความเห็นและสอบถามความคิดเห็นจากผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้การกำหนดขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติชัดเจนตามภารกิจหน้าที่ การประชาสัมพันธ์โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน การสร้างความรู้ ความเข้าใจ มีการเตรียมความพร้อมให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ การประสานความร่วมมือในทุกภาคส่วน และควรให้สิทธิแก่เด็กทุกคนแบบถ้วนหน้า

คำสำคัญ: เด็กแรกเกิด ; ครัวเรือนที่มีรายได้น้อย ; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Keywords: Child ; Low-Income Families ; The Local Administrative Organizations

---

*บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่อง การขับเคลื่อนโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองลำสามแก้ว จังหวัดปทุมธานี

**นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทนำ

จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรไทย ทำให้ประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงอายุ อัตราการเกิดของประชากรวัยเด็กลดน้อยลง ในขณะที่มีประชากรวัยผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น จึงจำเป็นและมีความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพคนไทยให้เติบโตเป็นคนที่มีความคุณภาพ จากรายงานของกรมประชาสัมพันธ์ (2565) การพัฒนาคนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพต้องเริ่มตั้งแต่ช่วงปฐมวัย ซึ่งเป็นช่วงเวลาของการสร้างรากฐานของชีวิตทุกด้าน ให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาตามวัยอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม หากเด็กไม่ได้รับการกระตุ้นอย่างเหมาะสม จะส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนไทยในอนาคต นอกจากนี้ รายงานขององค์การยูนิเซฟประเทศไทย (2563) พบว่า ในประเทศไทยมีเด็กจำนวนสองล้านคนอยู่ในครอบครัวที่ยากจน และ 1 ใน 5 ของเด็กไทยประสบปัญหาความยากจนหลายมิติ ซึ่งเด็กเหล่านี้อาจไม่สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ ทำให้ส่งผลต่ออนาคตของทั้งตัวเด็กและต่ออนาคตของทุนมนุษย์และทุนทางเศรษฐกิจของประเทศชาติ ดังนั้น หากเด็กได้รับการดูแลและสร้างเสริมพัฒนาการอย่างถูกต้องและเหมาะสม จะส่งผลให้เด็กสามารถเติบโตได้อย่างเต็มศักยภาพและสอดคล้องกับช่วงวัย เป็นรากฐานที่ดีให้เด็กสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ และจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศได้อย่างมั่นคงต่อไป

โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด เป็นนโยบายสำคัญระดับชาติตามแผนบูรณาการการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ซึ่งเป็นโครงการที่สร้างระบบคุ้มครองทางสังคมโดยการจัดสวัสดิการเงินอุดหนุนให้แก่เด็กแรกเกิดที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนยากจนหรือครัวเรือนที่เสี่ยงต่อความยากจน เพื่อให้บิดา มารดาหรือผู้ปกครองนำเด็กเข้าสู่ระบบบริการของรัฐ ทำให้เด็กได้รับการดูแลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย รวมทั้งยังเป็นการสร้างหลักประกันให้เด็กได้รับสิทธิด้านการอยู่รอดและได้รับการพัฒนาตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2558 เห็นชอบหลักการโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด โดยให้เงินอุดหนุนแก่เด็กที่เกิดระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2558 ถึง 30 กันยายน 2559 และอยู่ในครัวเรือนที่ยากจน หรือเสี่ยงต่อความยากจน รายละ 400 บาท ต่อเดือน เป็นเวลา 12 เดือน ถือเป็นสวัสดิการขั้นพื้นฐานเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่าย ทำให้เด็กได้รับการเลี้ยงดูอย่างมีคุณภาพและมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย จากความร่วมมือของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) พบว่า การให้เงินกลุ่มเป้าหมายเป็นจำนวนเงิน 600 บาท ต่อเดือน ต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 3 ปี มีผลต่อการลดลงของความยากจน โดยจะลดลงมากที่สุดหากรัฐบาลให้เงินอุดหนุนจำนวน 600 บาทต่อเดือน เป็นระยะเวลา 3 ปีแรก หลังคลอด โดยจะช่วยลดความยากจนได้มากกว่าการให้เงิน 400 บาท ต่อเดือน เป็นเวลา 1 ปี ถึง 6 เท่าตัว การให้เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด จนถึง 6 ปี ถือเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของเด็กเล็ก เป็นการสร้างรากฐานของการพัฒนา นโยบายทรัพยากรมนุษย์ และได้รับการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครอบครัวที่อยู่ในภาวะยากลำบากทางเศรษฐกิจสามารถนำเงินอุดหนุนไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการเลี้ยงดูเด็ก เพื่อให้เด็กมีคุณภาพชีวิตที่ดี (กรมกิจการเด็กและเยาวชน, 2564, หน้า 2)

การที่นโยบายของประเทศได้เล็งเห็นความสำคัญของความคุ้มครองทางสังคมสำหรับเด็กปฐมวัยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 – 2570 ในมิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคมในหมุดหมายที่ 9 ได้กล่าวถึงสถานการณ์ความยากจนข้ามรุ่น และความคุ้มครอง

ทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม ที่เห็นว่าระบบความคุ้มครองทางสังคมของไทยในปัจจุบันยังมีช่องว่างและระดับสิทธิประโยชน์ที่ได้รับยังไม่เพียงพอต่อความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต โดยในกรณีของความคุ้มครองทางสังคมสำหรับเด็กปฐมวัย ยังพบปัญหาการตกหล่นของการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ถึงร้อยละ 30 ของครัวเรือนที่เข้าข่ายมีสิทธิรับเงินอุดหนุน ขณะที่จำนวนของเงินอุดหนุนที่ได้รับ (600 บาท) คิดเป็นเพียงร้อยละ 16 ของรายจ่ายเฉลี่ยของประชากรวัยนี้ อีกทั้งปัญหาการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดที่ทำให้เด็กขาดโอกาสที่จะได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เด็กมีพัฒนาการล่าช้า จึงมีเป้าหมายการพัฒนาโดยสนับสนุนครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นให้สามารถเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่ครรภ์มารดาจนถึงปฐมวัยได้อย่างมีคุณภาพ พัฒนาระบบการให้เงินอุดหนุนเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงดูเด็กให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้วยการแก้ไขปัญหาผู้มีสิทธิที่ตกหล่นปรับใช้วิธีการจ่ายเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไขที่สามารถจูงใจให้เกิดผลลัพธ์ตามที่มุ่งหวัง รวมทั้งปรับปรุงหลักเกณฑ์และสิทธิประโยชน์ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

จากความสำคัญของการคุ้มครองทางสังคมสำหรับเด็กปฐมวัย นำไปสู่การบูรณาการความร่วมมือและทำบันทึกข้อตกลงระหว่าง 6 กระทรวง เพื่อการพัฒนาคัดลอกช่วงชีวิต (กลุ่มเด็กปฐมวัย) พ.ศ. 2565-2569 เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2565 เป็นการร่วมกันผลักดันในระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนสร้างกลไกการทำงานให้เอื้อต่อการดูแลกลุ่มเป้าหมายในระดับพื้นที่ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานแบบบูรณาการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน ระหว่างกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงาน และกระทรวงสาธารณสุข โดยคำนึงถึงคุณภาพ ความเท่าเทียม และความจำเป็นขั้นพื้นฐานของเด็กปฐมวัย เพื่อนำไปสู่ความเป็นพลเมืองคุณภาพ ให้เด็กปฐมวัยมีการเจริญเติบโตเต็มศักยภาพ พัฒนาการสมวัย มีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้รับการคุ้มครองอย่างทั่วถึงเท่าเทียม ตามมาตรฐาน และเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเด็กให้ดีขึ้น ทั้งนี้ กรมกิจการเด็กและเยาวชน ได้กำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายเงินตามโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด โดยในการยื่นคำร้องขอลงทะเบียนเพื่อขอรับสิทธิ มีการเพิ่มช่องทางลงทะเบียนที่สามารถยื่นคำร้องขอลงทะเบียนผ่านแอปพลิเคชันเงินเด็ก การปรับเปลี่ยนการนำเข้าสู่ข้อมูลผู้ลงทะเบียนโดยจัดส่งเป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบฐานข้อมูล และการใช้บริการพร้อมเพย์ (PromptPay) โดยการผูกเลขประจำตัวประชาชนกับบัญชีเงินฝากธนาคารของผู้ปกครองที่มีสิทธิเพื่อใช้ในการรับเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดโดยตรง โดยเป็นการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการรับคำร้องขอลงทะเบียนเพื่อขอรับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด และเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการจากภาครัฐมาสู่ประชาชน

ดังนั้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นหน่วยปฏิบัติงานและขับเคลื่อนการดำเนินโครงการในพื้นที่ จึงมีความสนใจที่จะวิจัยถึงการดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในระดับพื้นที่ ตลอดจนถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการขับเคลื่อนโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัย 2 วิธี ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary research) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ รายงานการประชุม คู่มือการปฏิบัติงาน ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง เอกสารทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับการหลักการและแนวทางในการขับเคลื่อนโครงการ เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดบูรณาการความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. การวิจัยสนาม (Field research) โดยผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured interview or Formal interview)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ของการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากร เจ้าหน้าที่ของเทศบาลเมืองลำสามแก้ว ผู้รับรองสถานะครัวเรือนตามคุณสมบัติของผู้ลงทะเบียนในพื้นที่เทศบาลเมืองลำสามแก้วที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

2. กลุ่มตัวอย่าง (sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) จำนวน 12 คน โดยพิจารณาจากคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นเจ้าหน้าที่กองสวัสดิการสังคม เทศบาลเมืองลำสามแก้ว ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติ จำนวน 7 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชน หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการสังคม หัวหน้าฝ่ายสังคมสงเคราะห์ นักพัฒนาชุมชน และผู้ช่วยนักพัฒนาชุมชน

2. เป็นผู้รับรองสถานะของครัวเรือนตามคุณสมบัติของผู้ลงทะเบียนในพื้นที่เทศบาลเมืองลำสามแก้ว ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด จำนวน 5 คน ได้แก่ ประธานชุมชน คณะกรรมการชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นตัวแทนของผู้รับรองสถานะของครัวเรือนในพื้นที่เทศบาลเมืองลำสามแก้ว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยสนาม ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured interview or formation interview) ลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถามและข้อกำหนดแน่นอนตายตัว จะสัมภาษณ์ผู้ใดก็ใช้คำถามเดียวกัน สุภางค์ จันทวานิช (อ้างถึงใน วิโรจน์ ก่อสกุล, 2565ก, หน้า 51) และการสัมภาษณ์จะทำการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาได้กำหนดวันนัดหมายวันสัมภาษณ์ โดยได้แจ้งให้ผู้ให้สัมภาษณ์ทราบก่อนล่วงหน้า ในการสัมภาษณ์ผู้สัมภาษณ์จะใช้การจดบันทึกและการบันทึกเสียง โดยก่อนสัมภาษณ์จะขออนุญาตผู้สัมภาษณ์ในการจดบันทึกและบันทึกเสียงการสนทนาทุกครั้ง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นวิธีการศึกษาค้นคว้าเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปโดยการรวบรวมเอกสารซึ่งเป็นข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้วโดยผู้อื่น ได้แก่

1.1 หนังสือทั่วไป ได้แก่ ตำรา คู่มือ เอกสารประกอบการบรรยาย รวมถึงเอกสารทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์ เป็นต้น

1.2 หนังสืออ้างอิง ได้แก่ สารานุกรม พจนานุกรม เป็นต้น

1.3 งานวิจัย วิทยานิพนธ์ เป็นงานที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนั้น ๆ อย่างละเอียด

1.4 เอกสารของทางราชการ เป็นเอกสารที่ส่วนราชการจัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน เช่น นโยบาย กฎระเบียบ พระราชบัญญัติ คู่มือการปฏิบัติงาน ประกาศ คำสั่ง เป็นต้น

2. การวิจัยภาคสนาม ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ เลือกวิธีการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) โดยทำการสัมภาษณ์ไปตามคำถามที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ตามข้อกำหนดไว้เท่านั้น และจะใช้แบบสัมภาษณ์ซึ่งเป็นคำถามในการสัมภาษณ์และจัดบันทึกข้อมูลตามคำบอกของผู้สัมภาษณ์ โดยขออนุญาตจัดบันทึกข้อมูลและบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ทุกครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นตามแต่ละประเด็น
2. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นคำถาม แล้วนำมาเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน ก่อนจะนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์
3. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นคำถาม แล้วนำมาเปรียบเทียบข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้ทราบถึงลักษณะที่มีความคล้ายคลึงกัน และแตกต่างกันของข้อมูล ก่อนจะนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์
4. นำข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน เพื่อสรุปผลการวิจัยการดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน และแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการขับเคลื่อนโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลเมืองลำสามแก้ว จังหวัดปทุมธานี โดยใช้การนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนา

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัยเอกสารและวิจัยสนาม พบว่า

1. การดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดของเทศบาลเมืองลำสามแก้ว จังหวัดปทุมธานี มีการดำเนินการโดยกองสวัสดิการสังคมเป็นผู้รับผิดชอบ และมีประธานชุมชน คณะกรรมการชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นผู้รับรองสถานะของครัวเรือนตามคุณสมบัติของผู้ลงทะเบียนในพื้นที่เทศบาลเมืองลำสามแก้ว ทั้งนี้ การดำเนินโครงการมีแนวทางการปฏิบัติยึดถือตามคู่มือการปฏิบัติงานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน และระเบียบกรมกิจการเด็กและเยาวชน ว่าด้วยการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด พ.ศ. 2565 เพื่อจะได้นำมาปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเจ้าหน้าที่มีความรู้ ความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติใหม่ที่มีการปรับเปลี่ยนจากแนวทางปฏิบัติเดิมในระดับหนึ่ง และเมื่อมีข้อสงสัยถึงขั้นตอนในการดำเนินงาน

ก็จะประสานติดต่อเจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดปทุมธานีโดยตรง เพื่อความถูกต้อง ชัดเจนในการดำเนินโครงการ นอกจากนี้เทศบาลเมืองลำสามแก้วได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับขั้นตอน วิธีการและหลักเกณฑ์การลงทะเบียนขอรับสิทธิ รวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดให้กับประชาชนในพื้นที่ผ่านหลากหลายช่องทาง เช่น เสียงตามสายชุมชน เว็บไซต์และเพจ ของเทศบาลฯ พร้อมทั้งได้ประชาสัมพันธ์แก่คณะกรรมการชุมชนให้ช่วยประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้การ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง และเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการให้ผู้รับรองสถานะทางครัวเรือนได้รับทราบ ซึ่งการดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดของเทศบาลเมืองลำสามแก้วมีการดำเนินการ ดังนี้

1. การให้คำปรึกษาแนะนำ และข้อมูลเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ ขั้นตอน เอกสาร ในการยื่นขอรับสิทธิเงินอุดหนุนแก่ประชาชนที่เข้ามาติดต่อสอบถาม

2. การรับคำร้องขอลงทะเบียนเพื่อขอรับสิทธิเงินอุดหนุนฯ ของผู้ปกครองเด็กแรกเกิดที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน (2565) ดังนี้

2.1. คุณสมบัติเด็กแรกเกิดที่มีสิทธิ

- 1) มีสัญชาติไทย (พ่อแม่มีสัญชาติไทย หรือพ่อ หรือแม่มีสัญชาติไทย)
- 2) เด็กที่มีอายุไม่เกิน 6 ปี
- 3) อาศัยอยู่กับผู้ปกครองที่อยู่ในครัวเรือนที่มีรายได้น้อย
- 4) ไม่อยู่ในสถานสงเคราะห์ของหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชน

2.2. คุณสมบัติผู้ปกครองที่มีสิทธิลงทะเบียน

- 1) มีสัญชาติไทย
- 2) เป็นบิดา มารดา หรือบุคคลอื่นที่เลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
- 3) เด็กแรกเกิดต้องอาศัยรวมอยู่ด้วย
- 4) อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีรายได้น้อย หรือครัวเรือนที่สมาชิกมีรายได้เฉลี่ยไม่เกิน

100,000 บาท ต่อคน ต่อปี

3. การพิจารณาข้อมูลของผู้ลงทะเบียนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดหลังจากที่ผู้ลงทะเบียนยื่นเอกสารลงทะเบียน ตรวจสอบเอกสารประกอบการลงทะเบียนให้ครบถ้วน

4. การบันทึกข้อมูลเบื้องต้นของผู้ลงทะเบียนในระบบฐานข้อมูลโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด เพื่อส่งให้แก่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดปทุมธานีพิจารณาต่อไป

5. การตรวจสอบการลงทะเบียนกรณีผู้ปกครองยื่นลงทะเบียนผ่านแอปพลิเคชันเงินเด็ก โดยตรวจสอบเอกสารประกอบและยืนยันข้อมูลในระบบฯ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง

6. จัดทำประกาศผู้มีสิทธิรับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ทุกวันที่ 1 และวันที่ 16 ของทุกเดือน โดยออกรายงานรายชื่อผู้ปกครองที่มีสิทธิรับเงินอุดหนุนฯ จากระบบฐานข้อมูลฯ และตีประกาศรายชื่อเป็นระยะเวลา 15 วัน

- กรณีมีผู้คัดค้าน ดำเนินการพิจารณาข้อเท็จจริงพร้อมความเห็นและส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องให้พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดปทุมธานีดำเนินการต่อไป

- กรณีไม่มีผู้คัดค้าน ดำเนินการจัดส่งเอกสารที่ผ่านการพิจารณาแล้วพร้อมสำเนาประกาศรายชื่อผู้ขอรับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปยังสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดปทุมธานี เพื่อพิจารณาข้อมูลและดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

7. การรับคำร้องขอเปลี่ยนแปลงสิทธิ กรณีผู้ปกครองยื่นขอเปลี่ยนสิทธิ ตรวจสอบเอกสารและบันทึกคำร้องและข้อมูลในระบบ

8. การตรวจสอบสิทธิของผู้ยื่นลงทะเบียน เมื่อผู้ยื่นคำร้องติดต่อขอให้ดำเนินการตรวจสอบสิทธิ

ผู้รับรองสถานะครัวเรือน ได้แก่ ประธานกรรมการชุมชน คณะกรรมการชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หรืออาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีการดำเนินการ ดังนี้

1. การรับรองว่าผู้ปกครองที่ยื่นคำร้องขอรับสิทธิเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดอาศัยอยู่ในพื้นที่โดยการลงพื้นที่เยี่ยมบ้านเพื่อตรวจสอบข้อมูลของผู้ลงทะเบียน

2. การรับรองว่าเด็กแรกเกิดอาศัยอยู่ในครัวเรือนผู้ปกครองที่ยื่นคำร้อง โดยการลงพื้นที่เยี่ยมบ้านเพื่อตรวจสอบข้อมูล

3. การรับรองสถานะครัวเรือนว่าผู้ปกครองที่ยื่นคำร้องขอรับสิทธิ อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีรายได้น้อยกว่าครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ยไม่เกิน 100,000 บาท ต่อคน ต่อปี โดยดูจากการคำนวณรายได้ของสมาชิกในครัวเรือน

สำหรับความเหมาะสมของขั้นตอนและกระบวนการดำเนินโครงการฯ พบว่า การดำเนินโครงการฯ มีความเหมาะสมในระดับหนึ่ง เนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนและพัฒนาระบบการดำเนินงานทำให้ลดเอกสารในขั้นตอนการยื่นลงทะเบียนลงจากเดิม ประกอบกับโครงการเป็นภารกิจที่ต้องอาศัยความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรับลงทะเบียนและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งเป็นโครงการที่ให้ประโยชน์กับประชาชน จึงทำให้ผู้ปฏิบัติงานให้ความร่วมมือเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการได้รับสิทธิสวัสดิการจากภาครัฐ ซึ่งเงินอุดหนุนจำนวน 600 บาทต่อเดือน แม้จะมีจำนวนไม่มากแต่มีความสำคัญกับตัวเด็กและครัวเรือนของผู้ได้รับสิทธิเป็นอย่างมาก

2. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดของเทศบาลเมืองลำสามแก้ว มีดังนี้

1. ปัญหาจากระเบียบ ขั้นตอนและแนวทางการปฏิบัติงานที่กำหนดโดยหน่วยงานผู้รับผิดชอบไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติในพื้นที่รวมถึงประชาชนผู้รับบริการ เช่น การปรับขั้นตอนการนำเข้าระบบข้อมูลทำให้เพิ่มภาระให้กับผู้ปฏิบัติงาน การลงทะเบียนผ่านแอปพลิเคชันของประชาชนที่จะต้องยืนยันตัวตนที่อำเภอก่อน ระบบฐานข้อมูลของผู้ปฏิบัติงานไม่สามารถแก้ไขข้อมูลได้เมื่อนำเข้าข้อมูลผิดพลาด เป็นต้น

2. ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ ที่ไม่ครอบคลุมทั่วถึงในทุกพื้นที่ ผู้ขอรับสิทธิเข้าไม่ถึงข้อมูลข่าวสารในการประชาสัมพันธ์ ทั้งจากการที่เทศบาลดำเนินการประชาสัมพันธ์ และจากหน่วยงานที่รับผิดชอบทำให้เกิดความไม่เข้าใจในสิทธิและหลักเกณฑ์การยื่นขอรับสิทธิ

3. ปัญหาการขาดการอบรมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินโครงการจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ถึงระเบียบ หลักเกณฑ์ ขั้นตอนการดำเนินการตามนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งมีการปรับเปลี่ยนไปจากเดิม ทำให้ผู้ปฏิบัติงานไม่เข้าใจถึงระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติของโครงการที่แท้จริงในช่วงของการปรับเปลี่ยนการดำเนินโครงการ

4. ปัญหาการรับรองข้อมูลสถานะครัวเรือน ประชาชนที่ขอยื่นสิทธิไม่รู้จักผู้รับรอง จึงไม่สามารถหาผู้รับรองสถานะครัวเรือนได้ รวมถึงการลงพื้นที่เยี่ยมบ้านของผู้รับรองที่คลาดเคลื่อนกับผู้ลงทะเบียนขอยื่นสิทธิ จนทำให้เกิดความล่าช้าในการยื่นเอกสารลงทะเบียน

5. ปัญหาการยื่นสิทธิของผู้ลงทะเบียน เกิดการขาดสิทธิ และการตกลงของผู้มีสิทธิลงทะเบียน ผู้ลงทะเบียนไม่เข้าใจถึงการยื่นขอสิทธิและหลักเกณฑ์ เช่น ประชาชนที่พักอาศัยในพื้นที่แต่มีทะเบียนบ้านอยู่ที่อื่น ไม่ได้ยื่นลงทะเบียนทั้งที่สถานะครัวเรือนเป็นไปตามหลักเกณฑ์ หรือผู้ที่มีรายได้น้อยที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการยื่นขอสิทธิไม่ได้ยื่นลงทะเบียน ในขณะที่ผู้ยื่นลงทะเบียนบางรายที่ยื่นขอรับสิทธิโดยให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องในเรื่องรายได้กลับได้รับสิทธิ เป็นต้น

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการขับเคลื่อนโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดของเทศบาลเมืองลำสามแก้ว มีดังนี้

1. ในการออกระเบียบ ขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติ หน่วยงานที่รับผิดชอบควรจะรับฟังความเห็น และสอบถามความคิดเห็นจากผู้ปฏิบัติงาน เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน และสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อลดความผิดพลาดในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ นอกจากนี้ควรแบ่งอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานให้ชัดเจนถึงความรับผิดชอบ การมอบหมายให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินโครงการ เพื่อเทศบาลจะได้กำหนดแนวทางได้ชัดเจนของแต่ละพื้นที่ ให้การปฏิบัติเกิดความสะดวก รวดเร็ว ในส่วนของผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ได้มีการปรับวิธี ขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน เพิ่มความยืดหยุ่นในการปฏิบัติ

2. การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ที่ดี มีการประชาสัมพันธ์โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เทศบาลมีช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย โดยเฉพาะกรมกิจการเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการที่จะต้องให้ครอบคลุมและทั่วถึง เพื่อเพิ่มการรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทำความเข้าใจกับประชาชนถึงขั้นตอน ระยะเวลาที่ประชาชนจะได้รับสิทธิ และการจ่ายเงิน ให้ประชาชนสามารถติดต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบได้ง่าย สะดวก รวดเร็วเมื่อมีข้อสงสัยที่ต้องการสอบถาม

3. การสร้างความรู้ ความเข้าใจ มีการเตรียมความพร้อมให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ รวมถึงผู้นำชุมชน คณะกรรมการชุมชน ผู้รับรองสถานะครัวเรือน ให้ทราบถึงระเบียบ หลักเกณฑ์ ขั้นตอนการดำเนินการ เพื่อลดปัญหาที่จะเกิดจากการการปฏิบัติงานและให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทางเดียวกัน

4. การประสานความร่วมมือในทุกภาคส่วน เจ้าหน้าที่เทศบาลประสานผู้รับรองสถานะครัวเรือนให้กับประชาชน และผู้รับรองสถานะครัวเรือนประสานกับประชาชนในการลงพื้นที่ เพื่อให้การรับรองสถานะครัวเรือนถูกต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ และเมื่อเกิดปัญหาเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจะประสานเจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดปทุมธานีโดยตรง เพื่อให้สามารถดำเนินโครงการต่อไป

5. ควรให้สิทธิแก่เด็กทุกคน ให้เด็กทุกคนได้รับสิทธิแบบอัตโนมัติเมื่อมีการแจ้งเกิด เพื่อลดปัญหาการตกลงของผู้มีสิทธิลงทะเบียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่ค้นพบดังกล่าวข้างต้น มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด เป็นนโยบายสำคัญที่สร้างระบบคุ้มครองทางสังคม โดยการจัดสวัสดิการการเงินอุดหนุนให้แก่เด็กแรกเกิดในครัวเรือนยากจน เพื่อให้เด็กได้รับการดูแลที่ดี มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย การที่เด็กแรกเกิดได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนจากรัฐบาลผ่านผู้ปกครองที่ยื่นขอรับสิทธิ เพื่อนำมาใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเด็กตามความจำเป็นของแต่ละครอบครัวเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ การที่ประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงอายุจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนามนุษย์ โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศชาติที่ต้องเสริมสร้างศักยภาพของเด็กตั้งแต่แรกเกิดไปตลอดทุกช่วงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับ จักรภพ ศรีมณี (2565) ที่ได้อธิบายว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนต้องเริ่มต้นการพัฒนาคนมนุษย์ก่อน การที่มนุษย์จะมีคุณภาพได้นั้น จะต้องได้รับการดูแลตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา สู่วัยเด็ก เข้าสู่วัยแรงงาน วัยชรา จนถึงเสียชีวิต ทั้งนี้ การจัดสรรเงินอุดหนุนให้กับเด็กแรกเกิดจึงเป็นการลงทุนในเด็กเล็กที่จะเกิดประโยชน์และให้ผลตอบแทนต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว การที่เด็กได้รับเงินอุดหนุนและส่งผลกระทบต่อเด็กที่มีคุณภาพ ก็จะทำให้เด็กเติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการสร้างรากฐานของการพัฒนาประเทศต่อไป สอดคล้องกับ เดช อุณหะจรรย์รักษ์ (2565ก) ที่ได้อธิบายว่า การพัฒนามนุษย์มีความเชื่อมโยงกับการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กำลังพัฒนา คือการทำให้ทรัพยากรมนุษย์นั้น ๆ มีคุณภาพ หรือการทำให้คนมีคุณภาพ

การดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิด ตามแผนบูรณาการการพัฒนาคอนตลอดช่วงชีวิต เป็นนโยบายสวัสดิการทางสังคมที่รัฐจัดสรรเพื่อเป็นสวัสดิการขั้นพื้นฐานและหลักประกันสิทธิขั้นพื้นฐานให้กับเด็กแรกเกิดที่อยู่ในภาวะยากลำบาก ซึ่งเป็นนโยบายสาธารณะที่สอดคล้องกับแนวคิดของ Easton (อ้างถึงใน บุญเกียรติ การะเวกพันธ์ ,2564) ที่อธิบายว่า นโยบายสาธารณะ คือ การจัดสรรผลประโยชน์หรือคุณค่าแก่สังคม เป็นการจัดสรรผลประโยชน์ให้กับกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ในสังคม ซึ่งการจัดสรรเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดที่แม้จำนวนเงินจะไม่มากแต่มีความสำคัญ โดยเฉพาะในเด็กที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนยากจนที่จะช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้ปกครองในการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด เช่นค่าให้สัมภาษณ์ของ คุณลำพิ่ง สงทอง อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่กล่าวว่า “...โครงการนี้ดี บางคนที่เค้าไม่มีเงิน เงิน 600 บาท มันสำคัญมากนะ” สอดคล้องกับ กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2564) ที่รายงานว่ เงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดทำให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย เข้าถึงบริการทางการแพทย์ ได้รับการเลี้ยงดูจากครอบครัว อย่างเหมาะสม เติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพและมีศักยภาพ รองรับสังคมผู้สูงอายุได้ในอนาคต ดังนั้น การดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดจึงเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าและให้ผลตอบแทนระยะยาวในการพัฒนาประเทศในอนาคต การพัฒนาคอนตลอดช่วงชีวิตจึงเป็นนโยบายที่มีความสำคัญที่คนทุกคนควรที่จะได้รับการจัดสรรอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม

ในการดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดของเทศบาลเมืองลำสามแก้ว มีแนวทางการปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดของกรมกิจการเด็กและเยาวชน และระเบียบกรมกิจการเด็กและเยาวชน ว่าด้วยการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด พ.ศ. 2565 ซึ่งการ

มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ เป้าหมายของการดำเนินโครงการ และสามารถให้ข้อมูลคำแนะนำแก่ประชาชนที่มารับบริการได้อย่างถูกต้อง ส่งผลต่อการดำเนินโครงการก็จะบรรลุผลสำเร็จ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Van Meter and Van Horn (อ้างถึงใน บุญเกียรติ การเวกพันธุ์, 2565) ที่กล่าวสรุปว่า วัตถุประสงค์ หรือมาตรฐานของนโยบายเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องแยกให้ชัดเจนว่าวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบายนั้นมีอะไรบ้าง ซึ่งวัตถุประสงค์เปรียบเสมือนเกณฑ์ที่ใช้ประเมินความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ สอดคล้องกับแนวคิดของศิริลักษณ์ ตันตยกุล (2565) ที่กล่าวสรุปว่า ลักษณะการจัดทำโครงการและลักษณะโครงการที่ดี จะต้อง มีขอบเขตของงานมีรายละเอียดที่ครบถ้วน ชัดเจน และเพียงพอที่จะใช้ปฏิบัติได้ ในลักษณะคู่มือโครงการที่มีรายละเอียดมากพอ สอดคล้องกับการวิจัยของสำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่อง โครงการศึกษาผลการดำเนินงานการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดสู่ความพร้อมการถ่ายโอนภารกิจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สรุปได้ว่า อปท. มีระบบการบริหารจัดการโครงการที่เป็นไปตามคู่มือการดำเนินงานโครงการเงินอุดหนุนฯ ในด้านต่างๆ เช่น การรับลงทะเบียน การประกาศรายชื่อผู้ขอรับสิทธิการประสานงานและส่งต่อข้อมูล และการประชาสัมพันธ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพงษ์ โภคินวงศ์ศิริชัย, อติพร เกิดเรือง และประยุทธ์ สวัสดิ์เรียวกุล (2563) ได้ศึกษา การประเมินความสำเร็จตามโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยสรุปว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ด้านการนำระเบียบไปปฏิบัติตามโครงการ สอดคล้องกับ เกวลี อ่อนสุวรรณ และเพ็ญณี แนนธ (2564) ได้ศึกษา รูปแบบการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดกรณีศึกษา ผลการปฏิบัติราชการของเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยสรุปว่าขั้นตอนการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบโครงการมีการดำเนินงานตามระเบียบของโครงการในการรับนโยบายมาปฏิบัติในพื้นที่โดยมีขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน

ทั้งนี้แนวทางการปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานได้มีการปรับเปลี่ยนพัฒนาระบบการดำเนินงานโดยใช้การสแกนเอกสารผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่ลดเอกสารในขั้นตอนการยื่นลงทะเบียนลงจากเดิม การผูกพร้อมเพย์กับเลขบัตรประชาชนแทนการยื่นบัญชีธนาคารของผู้มีสิทธิ หรือการให้บริการทางออนไลน์โดยการลงทะเบียนผ่านแอปพลิเคชัน ซึ่งเป็นการนำนวัตกรรมการให้บริการมาช่วยอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนและลดขั้นตอนการดำเนินงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ Denhardt and Denhardt (อ้างถึงใน วิโรจน์ ก่อสกุล, 2565) สรุปได้ว่า การบริการสาธารณะแนวใหม่ การบริการภาครัฐต้องมีวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับเทพศักดิ์ บุญญรัตน์พันธุ์ (อ้างถึงใน วิโรจน์ ก่อสกุล, 2565) สรุปได้ว่า การปรับปรุงและออกแบบใหม่ในการให้บริการทำให้มีประสิทธิภาพของการให้บริการเพิ่มขึ้น และการให้บริการมีความรวดเร็วขึ้น จะตัดลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นออกไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ พลิสา พรกฤณา และกฤษฎวรรณ โสฬ์วัชรินทร์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายประเทศไทย 4.0 ไปปฏิบัติ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยสรุปว่า การนำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาปรับใช้ในองค์กร โดยการจัดทำบริการสาธารณะหรือการให้บริการประชาชน ซึ่งทำให้แต่ละองค์กรสามารถลดการใช้ทรัพยากรลงได้มาก และเป็นการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการให้บริการประชาชน ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้ทั่วถึงและสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

สอดคล้องกับการวิจัยของ สรัลชญา ไพสาร (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้เพื่อบริการประชาชน : กรณีศึกษาฝ่ายจัดเก็บค่าผ่านทางทางพิเศษแห่งประเทศไทย ผลการวิจัยสรุปว่า การนำนวัตกรรมมาใช้จะช่วยให้การทำงานนั้นได้ผลดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น ทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและแรงงานลดขั้นตอนการทำงาน ส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดของเทศบาลเมืองลำสามแก้ว จังหวัดปทุมธานี มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

1. ปัญหาจากระเบียบ ขั้นตอนและแนวทางการปฏิบัติงานที่กำหนดโดยหน่วยงานผู้รับผิดชอบไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติในพื้นที่ รวมถึงการใช้งานของประชาชนผู้รับบริการ ปัญหาดังกล่าวเกิดจากความซับซ้อนของอำนาจหน้าที่ มีหน่วยงานที่เข้ามาเกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการหลายหน่วยงานซึ่งอำนาจในการตัดสินใจไม่ได้อยู่ที่ผู้ปฏิบัติงาน ทำให้แนวทางปฏิบัติบางประการไม่สอดคล้องกับพื้นที่ที่ปฏิบัติงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ เดช อุณหะจิรังรักษ์ (2565ข) ได้กล่าวสรุปว่า นโยบายที่มีลักษณะไม่ยุ่งยากสลับซับซ้อนและมีผู้เกี่ยวข้องดำเนินการไม่มากนัก จะมีโอกาสในการประสบความสำเร็จในทางปฏิบัติมากกว่านโยบายที่มีโครงสร้างซับซ้อน มีผู้คน หรือมีหน่วยงานเกี่ยวข้องมากมาย นโยบายที่ต้องการให้ผู้ปฏิบัติเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากที่เคยทำอยู่มีโอกาสจะประสบปัญหาในการปฏิบัติ นอกจากนี้เทคโนโลยีที่ใช้ในการปฏิบัติต้องสอดคล้องกับสถานการณ์หรือสภาวะแวดล้อมที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติ สอดคล้องกับแนวคิดของ สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ (อ้างถึงใน บุญเกียรติ การะเวกพันธ์, 2565) ได้กล่าวสรุปว่า ความซับซ้อนในการบริหารงาน การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จมีความสัมพันธ์กับโครงสร้างการบริหารงานขององค์กร ยังมีจำนวนหน่วยงานหรือองค์กรเข้ามาเกี่ยวข้องมาก ก็จะทำให้กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความซับซ้อนยุ่งยากมากขึ้นตามไปด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮาบีบ๊ะ สังข์นุ้ย (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมาปฏิบัติ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลหารเทา อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยสรุปว่า ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมาปฏิบัติ คือ ปัญหาจากนโยบายระเบียบและแนวทางการปฏิบัติไม่สอดคล้องกับพื้นที่การปฏิบัติงานของบุคลากรและความต้องการของประชาชน

2. ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ ไม่ครอบคลุมทั่วถึงในทุกพื้นที่ ผู้ขอรับสิทธิเข้าไม่ถึงข้อมูลข่าวสารในการประชาสัมพันธ์ ทั้งจากการที่เทศบาลดำเนินการประชาสัมพันธ์ และจากหน่วยงานที่รับผิดชอบทำให้เกิดความไม่เข้าใจในสิทธิและหลักเกณฑ์การยื่นขอรับสิทธิ การเข้าไม่ถึงข้อมูลข่าวสารเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้เกิดการตกหล่นของผู้ที่ควรจะได้รับสิทธิ สอดคล้องกับการวิจัยของ สุภา อุ่มยีนยง (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติ : กรณีศึกษาเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปว่า ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องขาดการสื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนเกิดความเข้าใจ เกี่ยวกับเงื่อนไข ขั้นตอน ระเบียบและหลักเกณฑ์การจ่ายเงิน ทำให้ครอบครัวที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์กลุ่มเป้าหมายของโครงการตกหล่น และสอดคล้องกับการวิจัยของ ฮาบีบ๊ะ สังข์นุ้ย (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมาปฏิบัติ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลหารเทา อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยสรุปว่า ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมาปฏิบัติ ได้แก่ ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ สอดคล้องกับการวิจัยของ ภัทรรพร พวยพุง (2561) ได้ศึกษาเรื่อง บัจจยที่ส่งผลการนำนโยบายสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาองค์กรบริหารส่วนตำบลเชียงบาน อำเภอเชียงคำ

จังหวัดพะเยา ผลการวิจัยสรุปว่า ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ของผู้นำชุมชน บางครั้งมีความคลาดเคลื่อน ไม่ชัดเจนหรือการสื่อความหมายที่ไม่ตรงกัน ทำให้การมารับสวัสดิการเบี้ยยังชีพในบางครั้งอาจไปไม่ทัน

3. ปัญหาการขาดการอบรมสร้างความรู้ ความเข้าใจ จากหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ถึงระเบียบหลักเกณฑ์ ขั้นตอนการดำเนินการตามนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งมีการปรับเปลี่ยนไปจากเดิม ทำให้ผู้ปฏิบัติงานไม่เข้าใจถึงระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติของโครงการที่แท้จริงในช่วงของการปรับเปลี่ยนการดำเนินโครงการ สอดคล้องกับการวิจัยของ สุภา อุ่มยีนง (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติ : กรณีศึกษาเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปว่า ปัญหาและอุปสรรคของการนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติของเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร คือ ปัญหาการขาดความรู้ ความเข้าใจ ในวัตถุประสงค์ ระเบียบ หลักเกณฑ์ และขั้นตอนการดำเนินการตามนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับการวิจัยของ เกวลี อ่อนสุวรรณ และ เพ็ญณี แร่อท (2564) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด กรณีศึกษา ผลการปฏิบัติราชการของเทศบาลเมืองศิลา อำเภอมือเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยสรุปว่า ในช่วงริเริ่มโครงการอาจมีความเข้าใจข้อมูลของโครงการฯ ได้ไม่ชัดเจน ทำให้การปฏิบัติงานโครงการเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิดเกิดข้อผิดพลาดในหลายส่วน

4. ปัญหาการรับรองข้อมูลสถานะครัวเรือน ประชาชนที่ขอยื่นสิทธิไม่มีผู้รับรองสถานะครัวเรือนตามที่หลักเกณฑ์กำหนดเนื่องจากประชาชนไม่รู้จักผู้รับรองจึงไม่สามารถหาผู้รับรองสถานะครัวเรือนได้ รวมถึงการนัดหมายลงพื้นที่เยี่ยมบ้านของผู้รับรองที่คลาดเคลื่อนกับผู้ลงทะเบียนขอยื่นสิทธิ จนทำให้เกิดความล่าช้าในการยื่นเอกสารลงทะเบียน สอดคล้องกับรายงานของ กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2564) รายงานผลการดำเนินงาน ปี พ.ศ. 2563 ผลการรายงานสรุปว่า วิธีการที่ใช้ยื่นขอรับสิทธิด้วยการลงทะเบียน ต้องมีผู้รับรองคุณสมบัติด้านรายได้และสถานะครัวเรือนอาจก่อให้เกิดปัญหาการตกหล่นได้หรือ exclusion error เนื่องจากความไม่รู้ ไม่สนใจไม่มีเวลา ไม่มีเอกสารที่จะใช้ในการยื่นขอลงทะเบียนหรือหาผู้รับรองรายได้ไม่ได้

5. ปัญหาการยื่นสิทธิของผู้ลงทะเบียน เกิดการขาดสิทธิ การตกหล่นของผู้มีสิทธิลงทะเบียน ผู้ลงทะเบียนไม่เข้าใจถึงการยื่นขอสิทธิและหลักเกณฑ์ ในขณะที่ผู้ยื่นลงทะเบียนบางรายที่ยื่นขอรับสิทธิโดยให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องในเรื่องรายได้กลับได้รับสิทธิ สอดคล้องกับรายงานของ กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2564) รายงานผลการดำเนินงานปี พ.ศ. 2563 ผลการรายงานสรุปว่า คุณสมบัติที่กำหนดไว้ซึ่งพิจารณารายได้เฉลี่ยของครัวเรือน และมีผู้รับรองรายได้ ก็อาจเกิดปัญหาคนที่ไม่ควรได้รับสิทธิแต่ได้รับสิทธิ

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการขับเคลื่อนโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดของเทศบาลเมืองลำสามแก้ว จังหวัดปทุมธานี มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

1. การออกระเบียบ ขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติ หน่วยงานที่รับผิดชอบควรจะได้รับฟังความเห็น และสอบถามความคิดเห็นจากผู้ปฏิบัติงาน เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน และสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้มีกระบวนการที่ดี มีความชัดเจนของภารกิจหน้าที่เป็นขั้นตอนที่เหมาะสม ซึ่งช่วยลดปัญหาความซ้ำซ้อน ส่งผลให้คนที่นำมาปฏิบัติมาใช้ได้อย่างถูกต้องแล้วเกิดผลสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของ พระมหากษัตริย์ กิติติโสภโณ (2558) ได้กล่าวสรุปว่า การดำเนินการทุกอย่างเพื่อให้นโยบายบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติเป็นการนำโครงการ/กิจกรรม

ที่ได้กำหนดไว้ในแผนไปดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมาย จะต้องกำหนดองค์กรหรือบุคคลที่รับผิดชอบ และวิธีการดำเนินการที่ชัดเจน สอดคล้องกับการวิจัยของ ฮาบีบี๊ะ สังข์น้อย (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การนำนโยบาย เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมาปฏิบัติ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลหารเทา อำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัย สรุปว่า ปัจจัยที่ทำให้การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมาปฏิบัติเกิดผลสำเร็จหรือเกิดความล้มเหลว เกิดจากคนที่คิดนโยบายนี้ขึ้นมา หากคิดกระบวนการที่ได้ถูกวางไว้ดี เป็นขั้นเป็นตอนที่เหมาะสมแล้วย่อมส่งผลให้คนที่นำมา ปฏิบัติมาใช้ได้อย่างถูกต้องแล้วเกิดผล

ทั้งนี้ ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ได้มีการปรับวิธีการ และขั้นตอนการทำงานให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ โดยเพิ่มความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความสะดวกในการให้บริการประชาชน และทำให้การ ดำเนินงานสำเร็จลุล่วง สอดคล้องกับแนวคิดของ Berman (อ้างถึงใน เฉลิมพล ศรีหงษ์, 2565) ได้กล่าวสรุปว่า การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติในระดับจุลภาคจะเกิดประสิทธิผลจำเป็นต้องมีการปรับตัวร่วมกันระหว่าง โครงการระดับท้องถิ่นกับลักษณะเฉพาะขององค์กรระดับท้องถิ่นที่เป็นผู้นำโครงการไปปฏิบัติ

2. การประชาสัมพันธ์ที่ดี มีการประชาสัมพันธ์โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทุกภาคส่วน เทศบาลที่มีช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย และโดยเฉพาะกรมกิจการเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการที่จะต้องให้ครอบคลุมและทั่วถึงแก่ประชาชนทุกพื้นที่ เพื่อให้การสื่อสาร ระหว่างผู้กำหนดแนวทางปฏิบัติ ผู้นำโครงการไปปฏิบัติ และประชาชนผู้รับผลประโยชน์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมมือกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ Edwards (อ้างถึงใน บุญเกียรติ การะเวกพันธ์, 2565) ได้กล่าวสรุปว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้กำหนดนโยบาย กับฝ่ายต่างๆ การสื่อข้อความมีความถูกต้องชัดเจน และตรงกับความเข้าใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ สอดคล้องกับการวิจัยของ สุภา อุ่มยีนง (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติ : กรณีศึกษาเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปว่า แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคและการปรับปรุงพัฒนาการนำนโยบาย โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติ คือ ควรมีการประชาสัมพันธ์โดยการมีส่วนร่วม ของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

3. การสร้างความรู้ ความเข้าใจ มีการเตรียมความพร้อมให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ รวมถึงผู้นำชุมชน และผู้รับรองสถานะครัวเรือน ให้ทราบถึงระเบียบ หลักเกณฑ์ ขั้นตอนการดำเนินการ จะช่วยลดปัญหาที่จะเกิด จากการการปฏิบัติงาน และการไม่ยอมรับในหลักเกณฑ์แนวทางที่ผู้รับผิดชอบโครงการกำหนด สิ่งที่สำคัญในการ ดำเนินโครงการ คือ การสร้างความเข้าใจ และการยอมรับในแนวทางปฏิบัติเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้ปฏิบัติงาน ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของพระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ (2558) ได้กล่าวสรุปว่า การนำแผนไปสู่ การปฏิบัติจะต้องทำให้หน่วยงานยอมรับแนวทาง แผนงาน โครงการงานนั้น และพร้อมที่นำแนวทางนั้นไปดำเนินการ ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และวิธีการปฏิบัติงานของตน

การที่ผู้ปฏิบัติในท้องถิ่นมีความเข้าใจถึงโครงการเงินอุดหนุนเด็กฯ ที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตของเด็กแรกเกิด ซึ่งเป็นประโยชน์กับเด็ก และผู้ปกครองที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ แสดงให้เห็นว่า ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่มีทัศนคติต่อการดำเนินโครงการที่ดี จึงเป็นส่วนผลักดันที่ทำให้เกิดการขับเคลื่อนโครงการ สอดคล้องกับแนวคิดของ เดช อุณหะจรรย์รักษ์ (2565ข) ได้กล่าวสรุปว่า ทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ

ความผูกพัน ความขัดแย้งต่อค่านิยมของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนโยบาย ผลประโยชน์ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติส่งผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ สอดคล้องกับการวิจัยของ ภทรภร พวยพุง (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายสวัสดิการ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล เชียงบาน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ผลการวิจัยสรุปว่า ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงบวก ต่อวัตถุประสงค์ของนโยบายสวัสดิการ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จึงส่งผลให้การดำเนินงานตามนโยบายบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

4. การประสานความร่วมมือในทุกภาคส่วน เจ้าหน้าที่เทศบาลประสานผู้รับรองสถานะครัวเรือน ให้กับประชาชน และผู้รับรองสถานะครัวเรือนประสานกับประชาชนในการลงพื้นที่ เพื่อให้การรับรองสถานะ ครัวเรือนถูกต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ซึ่งเป็นการประสานความร่วมมือกันของผู้ปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือและ ให้บริการแก่ประชาชน สอดคล้องกับแนวคิดของ Van Meter and Van Horn (อ้างถึงใน บุญเกียรติ การะเวกพันธ์, 2565) ได้กล่าวสรุปว่า กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแปรในด้านของความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัติ หากได้รับความร่วมมือร่วมใจจากผู้ปฏิบัติความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติย่อมจะมีสูงตามไปด้วย สอดคล้องกับการวิจัยของ สุภา อุ่มยีนง (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติ : กรณีศึกษาเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปว่า แนวทางแก้ไขปัญหา และอุปสรรคและการปรับปรุงพัฒนาการนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ควรมีการทำงานแบบการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในพื้นที่ โดยการทำงานประสานกับเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ในการนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติ

ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติได้มีความเห็นถึงการไม่ต้องมีผู้รับรองสถานะครัวเรือน ให้ผู้ลงทะเบียน รับรองข้อมูลของตนเอง ซึ่งเป็นความต้องการในการปรับเปลี่ยนขั้นตอนและวิธีการที่เป็นผลจากการเกิดปัญหา การปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติ เป็นสิ่งที่ผู้รับผิดชอบในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติจะตัดสินใจถึงผลสะท้อนกลับ ที่เกิดขึ้นว่าควรจะต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไข หรือตัดสินใจแนวทางอย่างไรเพื่อให้การดำเนินโครงการดีขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Mazmanian and Sabatier (อ้างถึงใน ศุภัทธา อำนวยสวัสดิ์, 2565) การกำหนด นโยบายและความคืบหน้าของนโยบายจะประสบผลหรือไม่ต้องพิจารณาตัวแปรร่วมด้วย คือ ผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง จากการนำนโยบายไปปฏิบัติ เมื่อทราบถึงผลกระทบที่เป็นจริงและผลกระทบจากนโยบายและนำมาปรับปรุงต่อไป

5. ควรให้สิทธิแก่เด็กทุกคน นั่นคือการให้สิทธิแบบถ้วนหน้าแก่เด็กแรกเกิดทุกคนแทนที่จะเป็นสิทธิ แบบเฉพาะเจาะจงซึ่งมีการกำหนดเกณฑ์รายได้ครัวเรือน เป็นการช่วยลดการตกหล่นของเด็กแรกเกิดที่ควร ได้รับสิทธิ และยังทำให้เกิดความเท่าเทียมสำหรับเด็กทุกคนที่ควรได้รับการจัดสรรสวัสดิการจากหน่วยงานภาครัฐ สอดคล้องกับแนวคิดของ ราณี หัสสรังสี (2557) ที่กล่าวสรุปว่า การจัดสวัสดิการแบบถ้วนหน้า (universal) โดยมองว่าเมื่อคนทุกคนในสังคมมีความมั่นคงทางสังคม ก็จะก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจที่มั่นคงด้วย และจำนวนผู้ที่ได้ประโยชน์มีมากกว่าแบบเจาะจง ทั้งยังสร้างความยุติธรรมมากกว่า เพราะไม่มีผู้หลุดจากระบบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2562) ได้ศึกษา โครงการศึกษาผลการดำเนินงานการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดสู่ความพร้อมการถ่ายโอนภารกิจ แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยสรุปว่า รูปแบบการถ่ายโอนภารกิจโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดู เด็กแรกเกิด รูปแบบถ้วนหน้า โดยให้เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดควรให้กับเด็กทุกคนตั้งแต่แรกเกิด

ถึง 6 ปี จะลดขั้นตอนการคัดกรองครรภ์เรื้อนยากจนที่เข้าไม่ถึงสวัสดิการ เป็นการสร้างความเสมอภาคให้กับเด็กทุกคนในการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการในโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด รวมทั้งเป็นการแก้ไขปัญหาเรื่องระบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้รับรองคนที่ 1 และ 2 กับผู้ขอรับสิทธิในโครงการเงินอุดหนุน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะต่อยุทธศาสตร์โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
  - 1.1. การออกกฎหมายระเบียบที่กำหนดอำนาจ หน้าที่หรือภารกิจของหน่วยงานให้ชัดเจน โดยเฉพาะหน่วยงานที่ปฏิบัติเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การสร้างเครือข่ายการดำเนินงานกับผู้ร่วมงานทุกภาคส่วนและภาคประชาสังคม โดยมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
  - 1.2. การจัดสวัสดิการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดแบบถ้วนหน้า (For All) ให้กับเด็กแรกเกิดทุกราย เพื่อลดการตกหล่นในการเข้าถึงสิทธิของเด็กแรกเกิดที่อยู่ในครอบครัวยากจน และยังเป็น การสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมให้กับเด็กซึ่งควรจะได้รับ การจัดสรรสวัสดิการจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเด็กปฐมวัยที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต
2. ควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดในระดับท้องถิ่นที่ปฏิบัติงาน เพื่อให้ทราบปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขในการดำเนินงานที่เกิดขึ้นในระดับปฏิบัติ ซึ่งผู้กำหนดนโยบายหรือแนวทางปฏิบัติอาจไม่รับทราบ เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานตามโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
3. การเปิดรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานปฏิบัติในระดับท้องถิ่น ก่อนที่จะมีการปรับเปลี่ยนและกำหนดแนวทางการปฏิบัติของการดำเนินโครงการในทุกๆ ครั้ง เพื่อให้แนวทางการปฏิบัติสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และเป็นการเตรียมความพร้อมของผู้ปฏิบัติงาน
4. ควรทำการศึกษาวิจัยถึงความต้องการของประชาชนผู้รับบริการตามโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงพัฒนาการดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2565). คู่มือการปฏิบัติงานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ตามระเบียบกรมกิจการเด็กและเยาวชน ว่าด้วยการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด พ.ศ. 2565. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2564). รายงานผลการดำเนินงานประจำปี พ.ศ. 2563 โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด (พิมพ์ครั้งที่ 1). สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์.
- กรมประชาสัมพันธ์. (2565). นายกย หนุน MOU 7 กระทรวงร่วมพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต 'เด็กปฐมวัย-ผู้สูงอายุ' อย่างยั่งยืน. ค้นเมื่อ 3 ธันวาคม 2565, จาก <https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/39/id/84665>

- เกวลี อ่อนสุวรรณ และเพ็ญณี แนนท. (2560). รูปแบบการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด กรณีศึกษา ผลการปฏิบัติราชการของเทศบาลเมืองศีลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. *Journal of Modern Learning Development*. 6(4), หน้า 1-16.
- จักรภพ ศรีมณี. (2565). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ.
- เฉลิมพล ศรีหงษ์. (2565). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลนโยบาย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ.
- เดช อุณหะจิริงรักษ์. (2565ก). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ.
- เดช อุณหะจิริงรักษ์. (2565ข). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการนำนโยบายและการจัดการสาธารณะ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ.
- บุญเกียรติ การะเวกพันธ์. (2564). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการกำหนดและการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ.
- บุญเกียรติ การะเวกพันธ์. (2565). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการนำนโยบายและการจัดการสาธารณะ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ.
- พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ. (2558). เอกสารประกอบการสอน วิชา การจัดการโครงการขั้นสูง (*Advanced Project Management*) (รหัส 614 208). ค้นเมื่อ 30 มกราคม 2566, จาก <https://gps.mcu.ac.th/wp-content/uploads/2016/09/Hight-Management-Project.pdf>
- พลิสา พรกฤษ และกฤษวรรณ์ โล้วชรินทร์. (2563). การนำนโยบายประเทศไทย 4.0 ไปปฏิบัติ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น. *Journal of Buddhist Education and Research : JBER*, 6(1), 270-283.
- ภัทรพร พวยพุ่ง. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบายสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงบาน อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ราณี หัสสรังสี. (2557). เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูบุตร: เครื่องมือเพื่อสร้างความเป็นธรรมในระบบสวัสดิการ. ค้นเมื่อ 22 มกราคม 2566, จาก <http://www.cusri.chula.ac.th/backup/download/cluster7.pdf>
- วิโรจน์ ก่อสกุล. (2565ก). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการวิเคราะห์แบบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ.
- วิโรจน์ ก่อสกุล. (2565ข). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการนำนโยบายและการจัดการสาธารณะ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ.
- ศิริพงศ์ โภคินวงศ์ศิริชัย, อติพร เกิดเรือง และประยุทธ์ สวัสดิ์เรียวกุล. (2563). การประเมินความสำเร็จตามโครงการโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทรา. ดุษฎีนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยชินวัตร.

- ศิริลักษณ์ ตันตยกุล. (2565). *เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลนโยบาย*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ.
- ศุภัทธา อำนวยสวัสดิ์. (2565). *เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลนโยบาย*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ.
- สร้อยชนา ไพสาร. (2564). *การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้เพื่อบริการประชาชน : กรณีศึกษาฝ่ายจัดเก็บค่าผ่านทาง การทางพิเศษแห่งประเทศไทย*. การศึกษาค้นคว้าอิสระโครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 – 2570*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง
- สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2562). *รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาผลการดำเนินงานการจ่ายเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดสู่ความพร้อมการถ่ายโอนภารกิจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. กรุงเทพมหานคร: จริลสนิทวงศ์การพิมพ์ จำกัด.
- สุภา อุ่มยีนยง. (2560). *การนำนโยบายโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมาปฏิบัติ: กรณีศึกษาเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร*. การศึกษาค้นคว้าอิสระโครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย. (2563). *เส้นทางความก้าวหน้า สู่เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดแบบถ้วนหน้าของประเทศไทย*. ค้นเมื่อ 3 ธันวาคม 2565, จาก <https://www.unicef.org/thailand/th/reports/> เส้นทางความก้าวหน้า
- ฮาบีบ๊ะ สังข์นุ้ย. (2558). *การนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมาปฏิบัติ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลหารเทา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพิจิตร*. รายงานการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.